

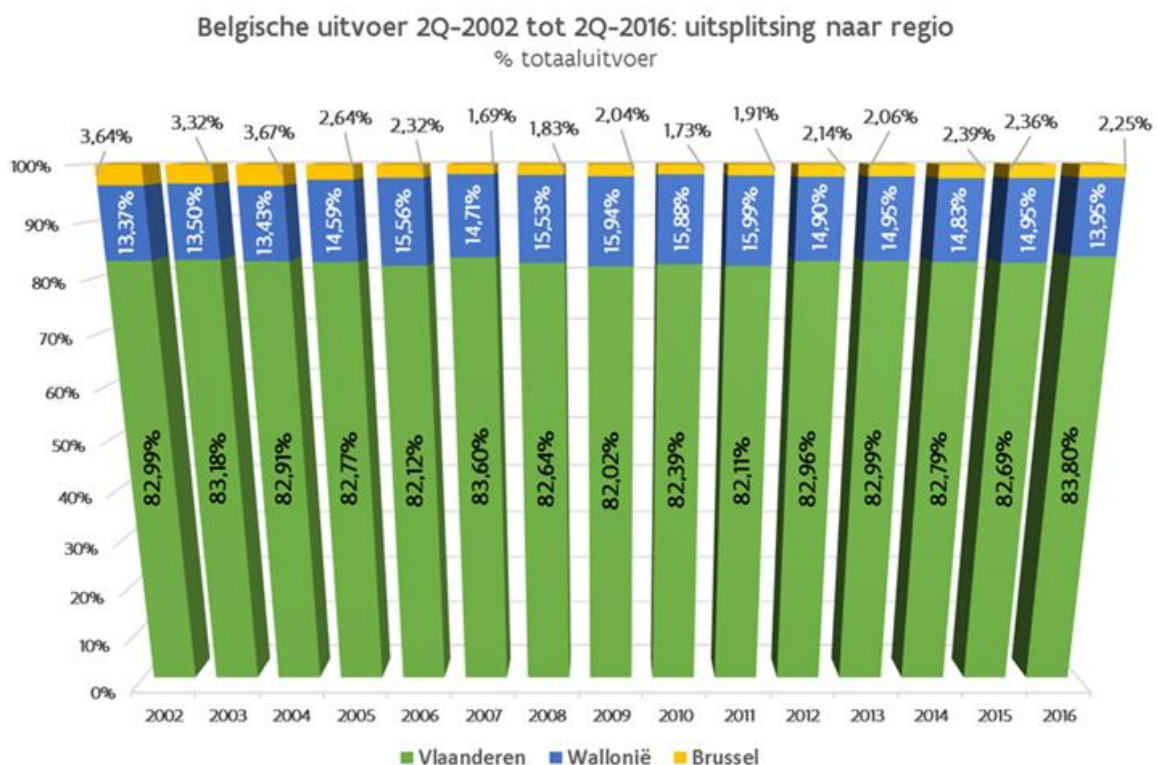
FLANDERS INVESTMENT & TRADE

VLAAMSE BUITENLANDSE HANDEL MEDIO 2016 (2Q-2016): UITVOER +0,15% ; INVOER -4,06%.

Een analyse van de exportcijfers voor het eerste semester van 2016, vrijgegeven door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR-NBB) geeft te zien dat Vlaanderen tijdens het eerste halfjaar van 2016 voor **150,07 miljard euro**¹ heeft geëxporteerd. Medio 2015 had diezelfde export nagenoeg evenveel bedragen (149,85 miljard euro). *Jaar-op-jaar* was de halfjaarexport in 2016 derhalve **0,15% toegenomen**. De Vlaamse import tijdens het eerste semester van 2016 ging 4,06% achteruit tot 139,54 miljard euro tegenover 2Q-2015.

Waar in 2016 onze eerstekwartaalsuitvoer nog een positieve ontwikkeling had laten zien (+3,61%), haalde een minder goed tweede kwartaal (-3,12%) het eindresultaat voor het eerste halfjaar omlaag (+0,15%). Dat was meteen de zwakste tweedekwartaalstijging van onze export sinds 2013. Tijdens de eerste jaarhelft van 2016 exporteerde Vlaanderen wél voor 150,1 miljard euro aan goederen, de hoogste halfjaaruitvoer sinds 2002.

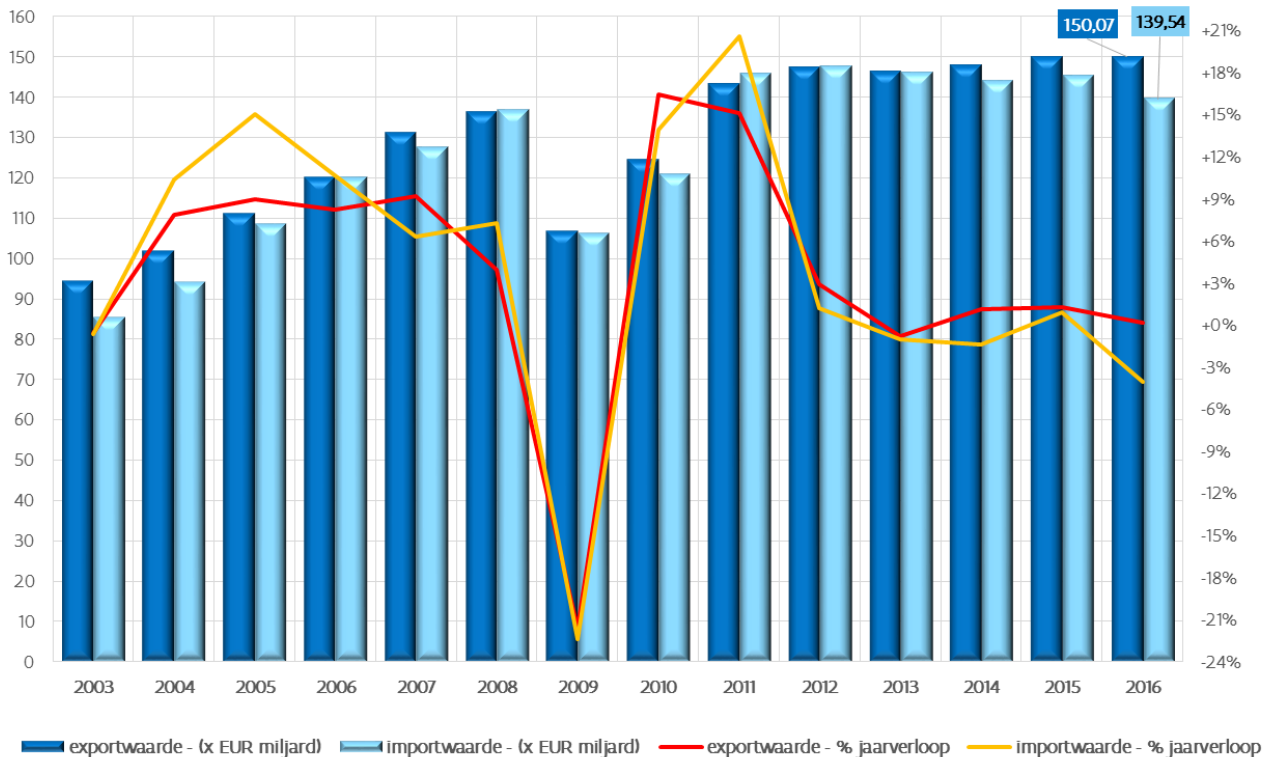
De stijging van de Vlaamse halfjaarexport in 2016 (+0,15%) – hoe gering ook – zorgde er wel voor dat het aandeel van **Vlaanderen** in de totale Belgische uitvoer tussentijds steeg tot **83,8%**. Dat was 1,11 procentpunt meer dan medio 2015 en ineens ook het hoogste aandeel in de nationale uitvoer sinds 2002). **Wallonië** zag zijn export tijdens het eerste halfjaar van 2016 7,79% teruglopen tot nagenoeg **25 miljard euro** (**13,95%** van het Belgische uitvoertotaal), terwijl **Brussel** voor **4,03 miljard euro** aan halfjaarexport liet optekenen, goed voor de resterende inbreng van **2,25%**.

¹ De aangehaalde cijfers over de buitenlandse handel zijn er volgens het *communautaire concept (CC)*. Die methode neemt in de globale exportcijfers ook de waarde van heruitgevoerde fabrikaten op, zonder noemenswaardige verwerking in Vlaanderen. Het *nationale concept (NC)* rekent enkel de uitvoer erbij van Vlaams exportgoed, afkomstig uit de Vlaamse industrie met een substantiële regionaal toegevoegde waarde. Na 1 semester in 2016, zag het verloop van de gecumuleerde **Vlaamse NC**-cijfers er dan ook anders uit dan die naar het communautaire concept: **export NC: +4,27%** tegenover +0,15% bij export CC; **import NC: -0,01%** (tegenover -4,06% bij import CC). Bij de overige regio's lieten de cijfers zich als volgt lezen: **Wallonië** (export NC: -6,74% tegenover -7,79% bij export CC; import NC: -5% tegenover -2,62% bij import CC; **Brussel** (export NC: -6,45% tegenover -5,77% bij export CC; import NC: -4,13% tegenover -4,02% bij import CC).

Vlaamse uitvoer en invoer (2Q-2002 - 2Q-2016)

x EUR miljard (linkeras) en % verloop jaar-op-jaar (rechteras)

Met een toch wel zwak jaar-op-jaarverloop (+0,15%) medio 2016 scoorde de Vlaamse export Europees gezien niet eens zo slecht: binnen de EU-28 lag het globale exportverloop gemiddeld op -0,63%; vanuit de eurozone verroerde de 2Q-export amper (-0,02%).

Onze regio scoort daarmee zelfs beter dan Nederland (-3,02%), waar zich in 2Q-2016 een forse terugval (-26,91%) voordeed in de uitvoerwaarde van *minerale brandstoffen, geraffineerde aardolie- en energieproducten*.

Behalve de noorderburen, lag onze exportgroei halverwege 2016 ook nog hoger dan die in Frankrijk (-0,77%), Italië (-0,04%), het Verenigd Koninkrijk (-10,83%) en Zweden (-1,34%).

Ons uitvoerverloop tijdens het eerste halfjaar van 2016 bleef wel achter bij dat van Duitsland (+1,41%), Spanje (+2,42%), Polen (+2,08%), Tsjechië (+7,41%) en Oostenrijk (+1,19%).

Hoger zagen we al dat er – globaal bekeken – na zes maanden in 2016 welgeteld 220 miljoen euro aan exportwaarde bij tot 150,07 miljard euro. Vergelijken met 2Q-2015 (149,85 miljard euro) betekende dat een vooruitgang met een luttel 0,15%. Die fletse procentuele toename van de globale Vlaamse uitvoer laat al vermoeden dat er bij de geografische halfjaarexport weinig groeicijfers te noteren vielen, al deed dat geen afbreuk aan het feit dat het gros van de globale exporttoename ditmaal **binnen de EU28** werd geboekt. de **intracommunautaire export** ging dan ook met 1,76 miljard euro de hoogte in (**+1,71%**); de uitvoer naar de rest van de wereld – **buiten de EU28** – verging het de export dan weer een stuk minder, want halverwege 2016 liep de waarde ervan 1,54 miljard euro terug (of **-3,32%**) t.o.v. medio 2015.

Die ongelijke 2Q-groei in 2016 van onze export binnen de EU (+1,71%) en daarbuiten (-3,32%), herschikte tegelijk ook de onderlinge verhouding tot **70,03%** intracommunautaire en **29,97%** extracommunautaire export.

In 2015 had diezelfde ratio na 6 maanden nog 68,96% bedragen voor intra- en 31,04% voor extra-EU-uitvoer. Het Vlaamse exportaandeel richting **Europese Unie** belooft medio 2016 dus al meer dan 70%.

Met 1,71% meer export ernaartoe, presteren de EU-markten alvast beter dan de 0,15% gemiddelde exporttoename wereldwijd.

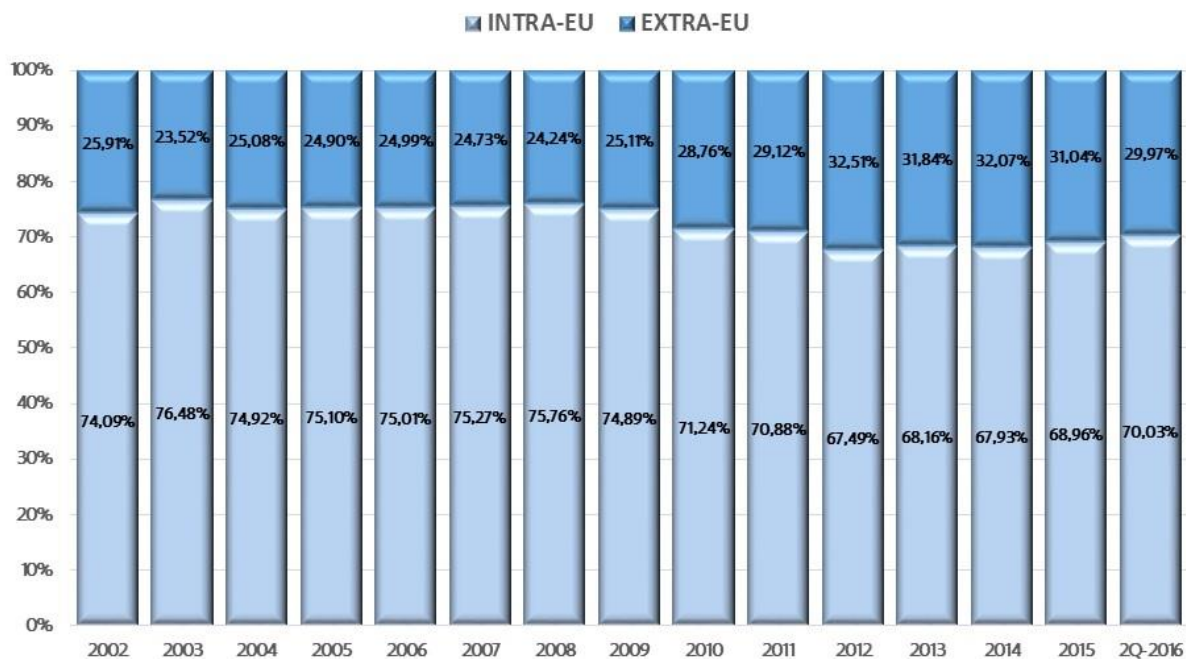
EXPORTLAND	EXPORT medio 2016	% verloop jaar-op-jaar	IMPORTLAND	IMPORT medio 2016	% verloop jaar-op-jaar
	x EUR	%		x EUR	%
CZECH REPUBLIC	74 865 447 941	+7,41%	CZECH REPUBLIC (CS->1992)	64 061 111 521	+3,54%
MALTA	1 286 680 477	+5,56%	MALTA	3 085 137 916	+8,53%
CROATIA	5 837 469 106	+4,86%	CROATIA	9 503 514 464	+4,51%
ROMANIA	28 179 065 098	+4,16%	ROMANIA	32 646 219 618	+7,58%
SLOVAKIA	34 822 529 386	+3,83%	SLOVAKIA	33 357 102 424	+3,77%
HUNGARY	45 863 136 354	+3,74%	HUNGARY	41 726 429 609	+1,58%
SLOVENIA	14 850 024 011	+3,60%	SLOVENIA	13 574 778 421	+1,72%
IRELAND	55 753 952 524	+2,55%	IRELAND	32 367 157 333	-1,78%
SPAIN	131 091 370 889	+2,42%	SPAIN	139 685 043 531	-0,23%
POLAND	90 660 011 817	+2,08%	POLAND	86 502 929 691	-0,12%
GERMANY	604 327 452 101	+1,41%	GERMANY (incl DD from 1991)	471 673 859 071	+0,22%
AUSTRIA	68 503 402 762	+1,19%	AUSTRIA	69 950 107 690	+1,32%
LUXEMBOURG	7 715 652 112	+0,77%	LUXEMBOURG	9 663 288 593	-8,29%
FLANDERS	150 073 868 294	+0,15%	FLANDERS	139 535 879 350	-4,06%
EUROZONE	1 855 286 209 675	-0,02%	EUROZONE	1 695 821 281 873	-1,32%
ITALY	206 759 691 339	-0,04%	ITALY	183 428 958 418	-2,95%
ESTONIA	5 823 520 402	-0,14%	ESTONIA	6 713 590 509	+3,21%
EU28	2 411 861 848 721	-0,63%	EU28	2 340 968 466 989	-0,56%
FRANCE	228 314 309 566	-0,77%	FRANCE	259 603 629 665	+0,17%
BELGIUM	179 086 398 054	-1,18%	BELGIUM	164 959 097 120	-3,89%
SWEDEN	62 958 289 050	-1,34%	SWEDEN	62 523 141 218	+1,41%
PORTUGAL	24 799 063 223	-1,47%	PORTUGAL	29 805 556 102	-1,38%
LITHUANIA	10 723 288 013	-2,28%	LITHUANIA	11 884 682 765	-5,07%
DENMARK	42 516 255 998	-2,81%	DENMARK	37 913 211 343	-1,69%
NETHERLANDS	249 248 638 719	-3,02%	NETHERLANDS	220 495 804 544	-4,73%
BULGARIA	11 045 898 616	-3,19%	BULGARIA	12 198 885 079	-6,31%
LATVIA	5 079 677 211	-3,36%	LATVIA	6 031 157 517	-5,27%
FINLAND	25 899 964 504	-4,58%	FINLAND	26 807 160 506	-0,11%
WORLD	8 164 000 (*)	-6,19%	WORLD	8 327 000 (*)	-6,05%
GREECE	12 010 180 870	-7,80%	GREECE	21 624 177 245	-3,06%
UNITED KINGDOM	183 926 777 053	-10,83%	UNITED KINGDOM	286 187 059 808	+1,86%
CYPRUS	775 815 578	-20,30%	CYPRUS	2 996 067 793	+18,82%
	(*) x USD million			(*) x USD million	
Bronnen: EUROSTAT-COMEXT en WTO			Bronnen: EUROSTAT-COMEXT en WTO		

EXPORT GEOGRAFISCH

Van de 27 exportmarkten binnen de EU, ging onze uitvoer er in **19** vooruit. Samen was die groep landen goed voor 2,61 miljard euro meeruitvoer én vertegenwoordigden de 19 een gezamenlijk aandeel van 55,21% van de Vlaamse werelduitvoer. In de overige 8 EU-markten – die samen instonden voor 14,82% van de Vlaamse totaaluitvoer – liet zich in 2Q-2016 een uitvoerdaling voelen van gezamenlijk 841 miljoen euro.

Binnen de top tien van onze EU-klanten ging onze uitvoer omhoog in liefst **7** exportmarkten, samen goed voor meer dan de helft van onze werelduitvoerwaarde: naar onze belangrijkste uitvoerbestemming **Duitsland**, liep de export vrij behoorlijk (+2,38% of 599 miljoen euro meer). Ook het resultaat richting **Frankrijk**, onze tweede exportmarkt, verbeterde (+3,16%; +600 miljoen euro). Vrij opvallende exporttoenames waren er voorts ook nog richting **Italië** (+4,46%; + 349 miljoen euro), **Zweden** (+10,3%; +242 miljoen euro), **Polen** (+6,75% of +186 miljoen euro), **Spanje** (+1,99%; +71,8 miljoen euro) en het **Verenigd Koninkrijk** (+0,34%).

Bestemming Vlaamse export 2Q-2002 - 2Q-2016

Een recent WTO-rapport eind september schatte de toename van de importvolumes in Europa op 3,7%, iets hoger zelfs dan de prognose van april 2016 (+3,2%). De volumegroei prognoses van de Europese export voor 2016 zou op 2,8% kunnen uitkomen.

Buiten de top 10 van EU-markten legden ook nog de volgende lidstaten positieve cijfers voor: **Denemarken** (+8,64%), **Roemenië** (+14,08%), **Finland** (+7,28%), **Tsjechië** (+3,86%) en **Ierland** (+6,13%).

Binnen de EU-top 10 waren er dan ook “maar” 3 markten waarheen in 2016 de halfjaaruitvoer achteruitging: de export naar **Nederland**, onze derde exportklant, raakte halverwege 2016 al 688,3 miljoen euro kwijt (-3,92%; met een gedecimeerde exportwaarde bij *brandstoffen, optica / precisieapparatuur* en *organische chemie*). In **Luxemburg** daalde onze exportafzet 4,41%, in **Oostenrijk** maar 0,74%. De volgende EU-lidstaten zaten ook nog in het verliezende kamp: **Hongarije** (-5,17%), **Letland** (-7,91%), **Litouwen** (-0,76%), **Cyprus** (-3,29%) en **Portugal** (-0,09%).

Hoger las u al dat tijdens het eerste halfjaar van 2016 de uitvoer een negatief verloop kende naar markten **buiten de EU28**: halverwege 2016 liep die *extracommunautaire* exportwaarde immers 1,54 miljard euro terug, een verlies van 3,32% t.o.v. medio 2015.

In **Greater Europe**, de rest van Europa buiten de Europese Unie, kwamen tijdens het eerste semester van 2016 globaal bekeken de beste exportresultaten aan de oppervlakte en boekt Vlaanderen er niet minder dan 6,95% exportmeerwaarde. Toch verliep het exportverloop niet uniform positief naar de 5 landen die samen 95,4% uitmaken van de uitvoer naar *Greater Europe*: richting **Zwitserland** was de exporttoename fors (+21,8% en zelfs +112,5% bij *diamant* en +209% bij *organische chemie*, resp. exportproducten nr. 1 en 2), net als naar **Rusland**, waar onze uitvoer er 10,3% bijwon, vooral bij *chemie en farma* (+17,43%), *machines* (+10,3%), *tabak* (+45,8%) en *diamant* (bijna x 4).

Turkije daarentegen kocht halverwege 2016 4,1% minder aan importgoed uit Vlaanderen aan; achteruitgang was er bij *transportmaterieel* (-44,75%), *kunststoffen* (-8%) en *ijzer en staal* (-9%). Minder export ook naar **Noorwegen** overigens, waar de afzet er 15,8% bij inschoot en dat over zowat heel de lijn, maar bepaald uitgesproken bij *chemie en farma*, *transportmaterieel*, *brandstoffen*, *optica en precisieapparatuur* en *textiel*.

Een ferme stijger troffen we dan weer in **Oekraïne**, waarheen vooral onze halfjaarexport toenam van *chemie en farma*, *transportmaterieel*, *machines* en – in mindere mate – van *kunststoffen*.

Vlaamse uitvoer medio 2016 (2Q-2016)					
Continent	2Q-2015	2Q-2016	% verloop 2Q-2015 - 2Q-2016	% aandeel 2Q-2015	% aandeel 2Q-2016
	x EUR				
intra-EU	103 337 677 894	105 102 947 911	+1,71%	68,96%	70,03%
extra-EU	46 516 259 812	44 970 920 383	-3,32%	31,04%	29,97%
Europa	110 051 673 853	112 285 789 422	+2,03%	73,44%	74,82%
Europese Unie	103 337 677 894	105 102 947 911	+1,71%	68,96%	70,03%
Europa overige (<i>Greater Europe</i>)	6 713 995 959	7 182 841 511	+6,98%	4,48%	4,79%
Azië	18 551 741 387	18 250 664 808	-1,62%	12,38%	12,16%
Nabije en Midden-Oosten	4 507 412 748	4 442 002 489	-1,45%	3,01%	2,96%
Azië overige	14 044 328 639	13 808 662 319	-1,68%	9,37%	9,20%
Amerika	12 784 879 099	12 476 481 165	-2,41%	8,53%	8,31%
Noord-Amerika	9 904 259 477	9 869 602 207	-0,35%	6,61%	6,58%
Centraal-Amerika	773 473 788	776 994 813	+0,46%	0,52%	0,52%
Zuid-Amerika	2 107 145 834	1 829 884 145	-13,16%	1,41%	1,22%
Afrika	5 862 920 182	5 155 257 462	-12,07%	3,91%	3,44%
Noord-Afrika	1 642 563 308	1 606 004 760	-2,23%	1,10%	1,07%
Afrika overige	4 220 356 874	3 549 252 703	-15,90%	2,82%	2,37%
Oceanië	844 183 244	844 371 909	+0,02%	0,56%	0,56%
Australië en Nieuw-Zeeland	811 588 910	818 751 592	+0,88%	0,54%	0,55%
Bijzondere trafiek	1 758 539 941	1 061 303 529	-39,65%	1,17%	0,71%
WERELD	149 853 937 706	150 073 868 294	+0,15%	100%	100%

De oorzaak voor het slappe 2Q-exportresultaat in **Noord-Amerika** (-0,35%) moest gezocht in de licht teruggelopen uitvoer naar onze vijfde klant, de **Verenigde Staten** (-1,81%, maar bij *minerale brandstoffen* beliep de daling 38%, waartegen de 17% stijging bij *organische chemie* niet was opgewassen).

Richting **Canada** liep de halfjaarafzet dan weer vlotter (+18,13%), met dank aan *organische chemie, machines, mechanica, elektr(on)ische apparatuur* en *petroleumproducten*.

Ook al haalde Canada nog de top tien met exportmarkten die medio 2016 het sterkst vooruitgingen, toch kon de exportstijging erheen de exportkrimp naar de allesoverheersende VS-buur (-1,81%) niet compenseren.

Canada is dan ook maar goed voor amper 8,72% van de Vlaamse uitvoer naar Noord-Amerika (en 0,57% van de hele Vlaamse uitvoer).

De exportontwikkeling naar **Centraal-Amerika** (+0,46%) viel zowat samen met die naar **Mexico** (+0,43%; meer *machines en mechanica, aardolieproducten* en *organische chemie*, maar minder *farma*).

Toch sprongen ook de forse exportstijgingen in het oog naar enkele kleine importspelers in de regio, zoals **Honduras**, waar de exportwaarde 2,3 maal toenam, vooral van *brandstoffen* en *farma*, net als de **Dominicaanse Republiek** overigens (+29%, met name bij *farma* en *mechanica*).

In **Zuid-Amerika** (-13,16%) verliep de afzet van Vlaamse producten allesbehalve vlot. De exporttabellen kleurden er nagenoeg egaal rood en niet alleen in kernmarkt **Brazilië** (-9,22% over heel het productenspectrum, maar vooral

bij *machines, kunststoffen, vervoermaterieel en optica en precisieapparatuur*). Naar **Argentinië** ging onze export nog sterker achteruit (-21,1%; *minerale brandstoffen, organische chemie en kunststoffen*).

In **Chili** liepen onze leveringen ook al 13,44% terug (overwegend bij *farmaceutica*), terwijl in **Colombia** het verlies al bij al nog binnen de perken bleef (-3,63%) met teruggelopen export van *rollend spoorwegmaterieel, papier en ijzer & staal*, ondanks beter verkopende *farma* aldaar).

De Vlaamse export naar het **Midden-Oosten** zakte tijdens 2Q-2016 (-1,45%) iets minder dan het globale gemiddelde exportverloop naar **Azië** (-1,62%). In liefst 11 Midden-Oostenmarkten noteerde onze uitvoer in het rood: de grootste halfjaarverliezen manifesteerden zich in **Saoedi-Arabië** (-8,58%; meer *voeding*, maar bepaald minder *diverse chemie, kunststoffen en machines*), Iran (-16,69%; halvering bij *vertrouwelijke handel*) en **Qatar** (-23,94%; achteruitgang van de *machine*-export, die van *staalproducten*, van *chemie en farma*, maar uitvoerklimmetje bij *diamant*). Lieten zich vooral opmerken bij de halfjaarstijgers in de regio: **Israël** (+9,64%, met name *wagens, diamant, farmaceutica en diverse voeding*) en de **Verenigde Arabische Emiraten** (+4,07%, overwegend *diamant*). Voor Vlaanderen zijn dat resp. de tweede en de eerste exportmarkt in het Midden-Oosten en de 22e en 14e wereldwijd.

Bij het gros van onze belangrijkste Aziatische partners liep het niet zo los met onze uitvoer: al meteen in **India** ging onze afzet op de rem (+0,73%, het saldo van méér *diamant en farmaceutica*, maar minder *kunststoffen, machines en vertrouwelijke trafiek*). Ook **China** had minder trek in Vlaams importgoed (-3,47% jaar-op-jaar met tussentijds nochtans een potige stijging bij *minerale brandstoffen* (ruim een kwart miljard euro meer uitvoer, meer dan een vervijfvoudiging). Die geïsoleerde stijging werd echter meteen tenietgedaan door de teruggang bij *chemie & farma* (-21,4%), *machines, mechanica en apparatuur* (-24,6%), *diamant* (-12,34%) en *textiel* (-17,7%). Ook naar **Hongkong** deed onze export niet beter, want die liep 10,6% terug, het leeuwendeel in de *diamant*sector, maar in mindere mate ook bij *machines*. Minder goed verging het ons ook in **Zuid-Korea** (-9,9% met rake klappen voor *chemie*, terwijl *farma* er ruim 57% vooruitging; de uitvoer van *brandstoffen* lekte weg, die van *kunststoffen* ging smelten en ook de afzet van *ijzer & staal en wagens* roestte weg.

In **Thailand** (-25%) verzwakte de export over heel de lijn, maar toch vooral bij *diamant, chemie en farma, optica en precisieapparatuur, staalproducten, aluminium en koper*. **Taiwan** zakte mee (-30%, met vooral achteruitgang bij *farma, minerale brandstoffen en wagens / wegvervoer*).

In de halfjaartop 25 met groeiende exportmarkten troffen we maar 2 Aziatische markten aan: **Japan** (+2,67%; met o.a. goed presterende *farmaceutica, optica en precisieapparatuur, wagens...*, maar minder *tabak en groentebereidingen*) en **Singapore** (+38,7% met een positief waardeverloop bij *organische chemie, brandstoffen, dranken en machines, apparatuur en mechanical*).

Liet de Vlaamse uitvoer naar **Afrika** tijdens het eerste halfjaar van 2015 nog een licht hogere groei optekenen (+1,61%) dan het gemiddelde exportverloop toen (+1,28%), dan lag dat medio 2016 helemaal anders, want onze export erheen kreeg een ferme klap van 12,07%, meteen de grootste exportdaling van alle continenten, waar we halverwege 2016 zaken deden.

Vooraf in **Sub-Sahara-Afrika** (SSA) kreeg onze uitvoer het het moeilijkst en liep er nóg sterker terug (-15,9%) dan gemiddeld naar heel Afrika (-12,07%).

Het ging al mis bij de top 3 van onze markten in de regio, **Nigeria** (-13,9%, daling bij *brandstoffen en machines*), **Togo** (-34,5%, waar *brandstoffen* zowat de hele daling uitmaakten) en **Zuid-Afrika** (-22%; minder *brandstoffen, ijzer, staal en koper, farma en kunststoffen*).

Als er al één productgroep een sleutelrol heeft gespeeld in de teruggang van de Vlaamse uitvoer naar Afrika, dan is dat wel de branche *minerale brandstoffen en petroleumproducten*, waarvan tijdens de eerste jaarhelft voor ruim een half miljard euro minder werd afgezet (-503,25 miljoen euro of -28,2%).

Daarmee was het product op zich verantwoordelijk voor ongeveer 67% van alle verlieslatende exportposten richting Afrika.

Buiten de top 3 (met SSA-markten), verging het onze export beter naar **D.R. Congo** (+11,5%, met meer *farma en brandstoffen*, maar minder *machines, ijzer & staal en vlees*), **Ivoorkust** (+31,72%, meer *wagens farma en machines*), **Ghana** (+17,33%, meer *farma, vlees en wagens*) en **Angola** (+12,32%, met een exportklim bij *staalproducten, farma, textiel en kunststoffen*).

In **Noord-Afrika** (-2,23%) kwam er overwegend rood op het bord, met uitvoerdalingen naar **Egypte** (-2,41%, vooral *machines, ijzer en staal*, maar dan weer méér *minerale brandstoffen*), **Algerije** (-12,27%; dalingen bij *farma, diverse chemie, zuivelproducten en wagens*) en **Tunesië** (-3,06%).

Naar **Marokko** (+8,35%) liep onze uitvoer wel op, net als naar **Libië**, waarheen ruim een kwart meer aan export verscheept werd (+26,11%; vooral meer *elektrische apparatuur* en *farmaceutica*).

Als continent kreeg Afrika tussentijds in 2016 een moot van 3,44% toebedeeld uit de Vlaamse totaaluitvoer, wat 0,47 procentpunt minder is dan het aandeel een jaar eerder (3,99%). Sinds 2014 – toen het Afrikaanse aandeel in de totaaluitvoer nog piekte op 4,17% – is de inbreng van Afrika in het uitvoertotaal ook niet meer toegenomen. Medio 2016 bedroeg de Vlaamse export naar heel Afrika trouwens nog altijd maar evenveel als die naar pakweg China en Turkije samen.

Exportgewijs kwam er weinig ophefmakend nieuws vanuit **Oceanië**: onze export *down under* maakte nagenoeg pas op de plaats (+0,88%). Richting **Australië** (+0,34%, met meer *wagens, machines, optica/ precisieapparatuur* en *ertsen*, maar 14% minder *chemie* en *farma*) kwam er zo mogelijk nog minder beweging in de halfjaarexport, terwijl die in **Nieuw-Zeeland** nog 6,3% vooruitging, vooral van *farmaceutica* (+65,35%) en *wagens* (+18,56%).

Vanuit **BRICS** heeft ons de afgelopen maanden weinig optimistisch economisch nieuws bereikt. Enkel India, dat inmiddels China heeft ingehaald als 's werelds sterkst groeiende grote economie, kan dat beeld enigszins positief bijstellen. Wordt dat gereflecteerd in de Vlaamse uitvoercijfers naar de landencluster tijdens het eerste halfjaar van 2016?

Neen, want in 2016 is de Vlaamse 2Q-uitvoer richting **BRICS** negatief geëvolueerd (-1,83%).

Doordat in 2016 de halfjaarexport naar **India** een ietsje toenam (+0,73%) en **Rusland** – na jaren van kelderende export erheen – ineens verraste met een exportstijging van 10,3% tijdens 2Q-2016, bleef ernstiger exportschade richting BRICS nog in enige mate beperkt tot de -1,83% die uiteindelijk op de tabellen verscheen.

De zwakke exportresultaten bij de overige clustergenoten **Brazilië** (-9,2%), **China** (-3,5%) en **Zuid-Afrika** (-22%) wogen uiteraard door in het groepsresultaat; op die drie markten samen ging ruim 1/3 miljard euro aan export verloren, een verlies dat India en Rusland samen dus maar voor een deel goed konden maken met 170 miljoen euro meerexport.

Als exportbestemming tekende **BRICS** voor **6,96%** van de Vlaamse totaalexport in 2Q-2016. Dat was 0,14 procentpunten minder dan in 2Q-2015, toen het BRICS-aandeel nog 7,10% had belopen.

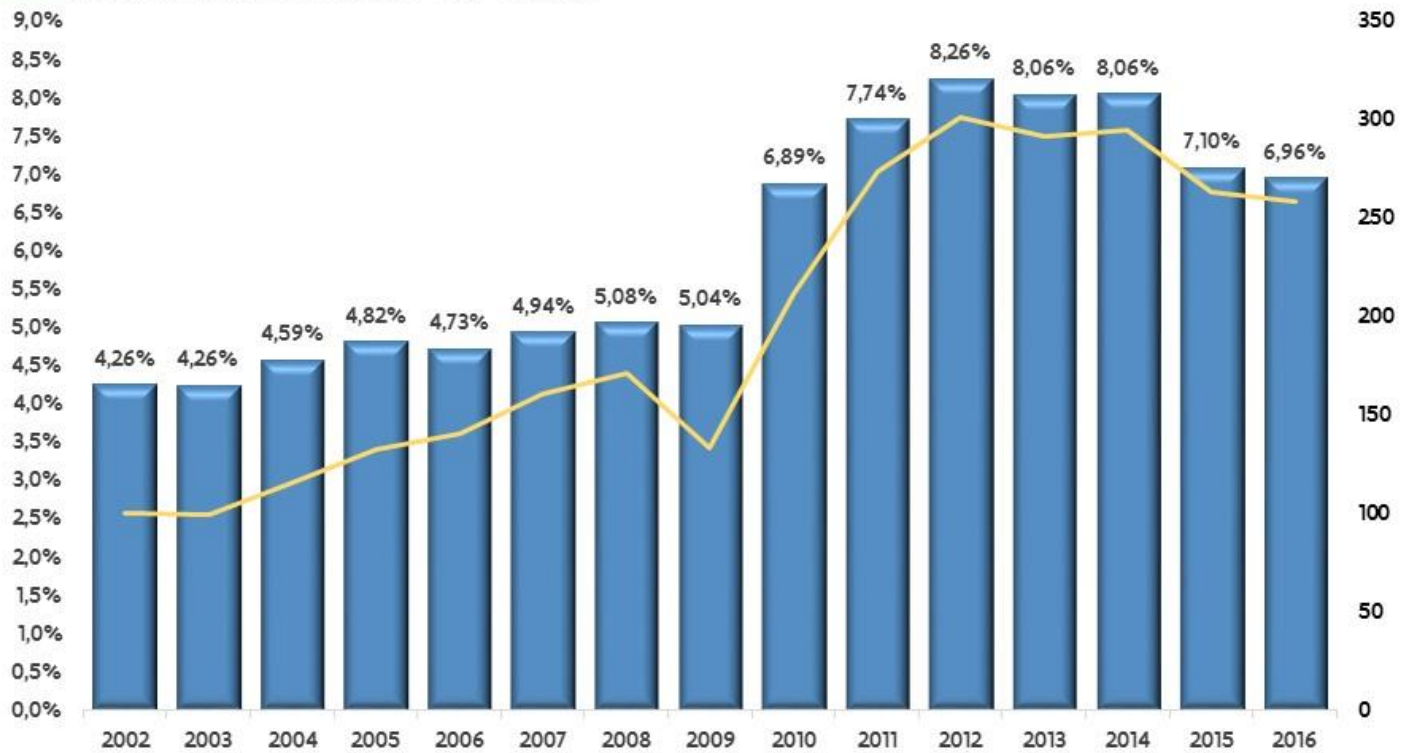
Ook de Vlaamse uitvoer naar die andere *power*groep **Next-11** ging er tijdens het eerste halfjaar van 2016 op achteruit (-3,74%) en komt zo uit op een aandeel van **3,67%** in de totale Vlaamse export.

Bij deze exportklanten uit het clubje ging de meeste uitvoer verloren: **Nigeria** (-13,9%), **Turkije** (-4,1%), **Zuid-Korea** (-9,9%), **Iran** (-16,7%), **Egypte** (-2,4%). Anderzijds kwam er dan weer een uitvoertoename naar **Mexico** (+0,43%), de **Filipijnen** (+3,3%), **Bangladesh** (+13,7%), **Vietnam** (+13,5%), **Indonesië** (+16,8%) en **Pakistan** (+28,9%).

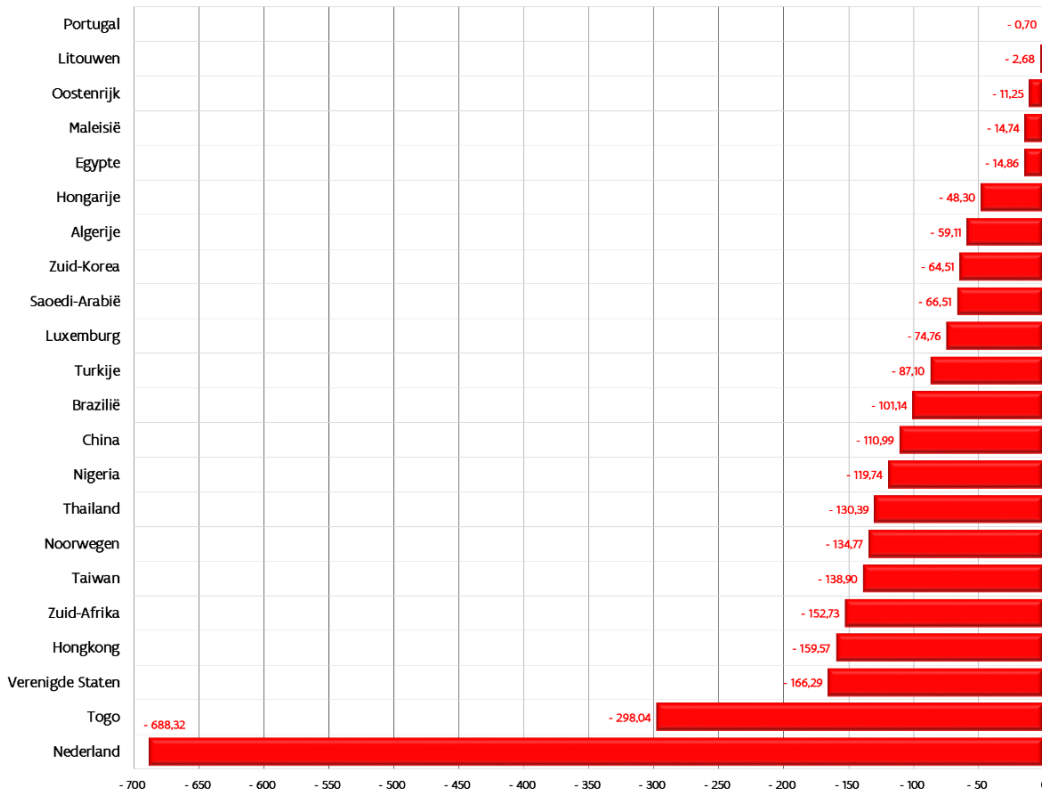
Vlaamse export naar BRICS (medio 2002 - medio 2016)

■ Procentueel aandeel in totale halfjaarexport (linkeras)

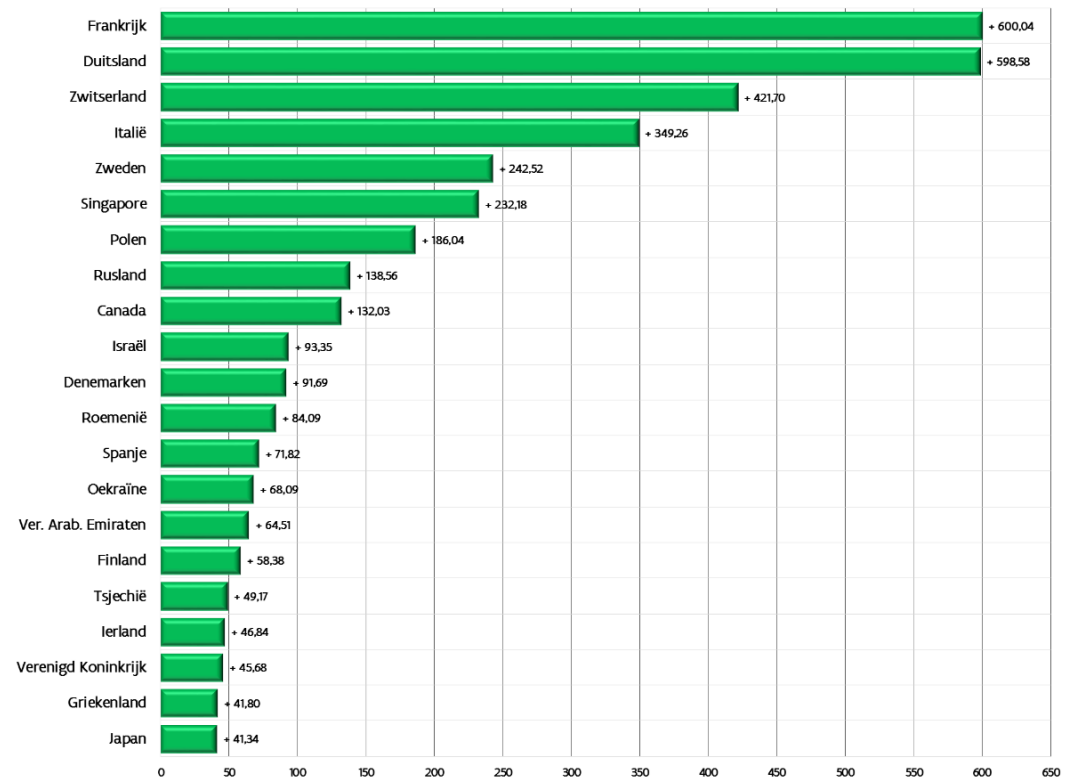
— verloop exportwaarde (index 2002 = 100) rechteras

Exportmarkten 2Q - 2016: grootste dalers (binnen top-50 exportmarkten)
(afname in EUR miljoen) / totaalexport = EUR 150,1 miljard

Exportmarkten 2Q - 2016: grootste stijgers (binnen top-50 exportmarkten)
(afname in EUR miljoen) / totaalexport = EUR 150,1 miljard

EXPORT SECTORAAL

Dat de wereldwijde Vlaamse totaaluitvoer tijdens het eerste halfjaar van 2016 bijna 220 miljoen euro wist aan te dikken (+0,15%) tot 150,07 miljard euro, impliceert meteen dat sectoren mét exportstijging die met een exportdaling ietwat hebben verdrongen: medio 2016 kwam er op die manier 4,5 miljard euro aan uitvoer bij in 15 sectoren – samen goed voor 71% van ons exportpakket –, terwijl aan de andere kant 4,3 miljard euro aan uitvoerwaarde verloren ging bij de resterende 7 sectoren, goed voor 29% van het totale uitvoerportfolio.

Als er van die 7 sectoren al één was die zeer nadrukkelijk zijn stempel drukte op het negatieve exportverloop, dan was het wel die van de *minerale producten*, want in die branche alleen al ging in 2016 de halfjaarexport al voor maar liefst 3,25 miljard euro achteruit t.o.v. het jaar ervoor. Niet alleen was dat een forse daling van 23,6%, bovendien maakte dat verlies ook nog eens ruim driekwart uit (75,7%) van het totale waardeverlies in alle verlieslijdende exportsectoren samen (-4,3 miljard euro).

Ter vergelijking: medio 2013 waren *minerale producten* nog exportsector nummer twee in de rangschikking, goed voor een kleine 20 miljard euro aan export of een aandeel van 13,66% in het Vlaamse exporttotaal. Drie jaar later – en 9,45 miljard euro aan export lágér (een bijna-halvering) – is de *minerale-producten*branche halverwege 2016 naar de zesde plaats gezakt in de ranglijst met exportproducten. Vanuit die positie controleerde het een fors teruggelopen aandeel van nog maar 7,01 % in de totaalexport.

De export van *minerale brandstoffen*, de subbranche van *minerale producten* – die er overigens het gros van uitmaakt – liep tijdens het eerste halfjaar van 2016 zelfs nog sterker terug (-24,2%) dan de hoofdbranche *minerale producten*. In het klassement met exportproducten werd daardoor ook pas zesde met een aandeel in totaalexport van 6,55%.

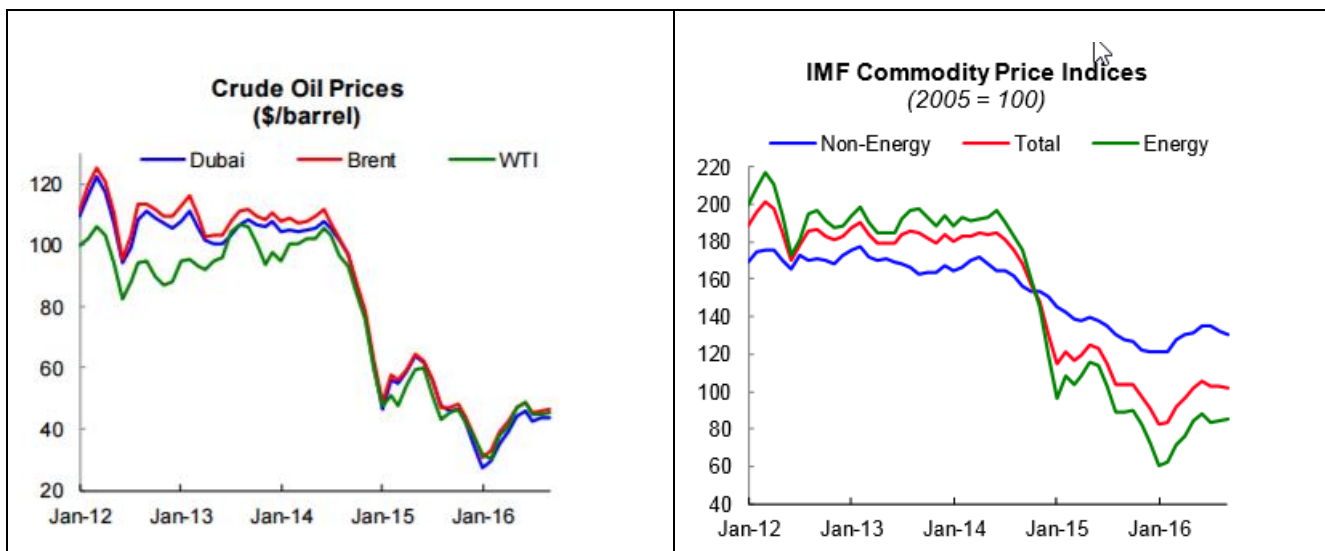
In de Vlaamse uitvoerresultaten voor *brandstoffen* reflecteren zich doorgaans zowel factoren als prijsverloop en volumeverschuivingen van dat soort *commodities*. Zo geven Eurostatcijfers aan dat in 2016 het volume van de (Belgische) halfjaarexport van *minerale brandstoffen* (HS 27) **6,08% omhoog** is gegaan, terwijl de exportwaarde een volle **27,71% terugliep**. Dat betekent dat de eenheidswaarde bij export van *brandstoffen* (= de uitvoerwaarde / uitvoervolume) medio 2016 was gedaald van 5,71 (*euro/ton*) in 2Q-2015 tot 3,89 (*euro/ton*) in 2Q-2016, bijna 1/3 lager (-31,86%).

Bij de sterke waardedaling bij de export van *brandstoffen* in 2Q-2016 heeft derhalve zeer duidelijk een prijseffect gespeeld; de exportwaarde liep terug, terwijl het afzetvolume wat toenam. Al ging de olieprijs tijdens de eerste jaarmidde van 2016 zowat 1/5 omhoog, toch blijft hij voorlopig een heel eind onder het hoge prijspeil uit de periode 2011 – medio 2014. Volgens de *Indices of Primary Commodity Prices van het IMF* is de gemiddelde prijsindex voor *petroleum* in de periode 2Q-2016 tegenover 2Q-2015 overigens 30,7% omlaag gegaan (van 105,05 medio 2015 tot nog maar 72,8 medio 2016 met 2005 als index 100).

Stel dat we *brandstoffen* zouden weren uit onze berekeningen, dan zou de Vlaamse exportgroei na 6 maanden in 2016 **2,25%** hebben bedragen, wat dus neerkomt op de gemiddelde exporttoename in het eerste halfjaar over alle overige 97 exportproducten heen.

Met een aandeel van 24% in de Vlaamse totaaluitvoer, bleef ook in 2Q-2016 de duobranche *chemie en farma* met afstand aan kop in de **Vlaamse sectorale exportportefeuille**.

De uitvoerwaarde had nochtans amper vooruitgang geboekt t.o.v. het jaar ervoor (+0,13%), al was het vooral *organische chemie* (+3,98%), die goed moest maken wat er aan export verloren ging bij subtakken *farmaceutica* (-2,18%; 300 miljoen euro minder) en *anorganische chemie* (-22,81%; ook een kwart miljard euro minder).

Bron: IMF Commodity Market Monthly October 11, 2016

www.imf.org/commodities commodities@imf.org

Maar bij de échte stijgers torende één welbepaalde sector er bovenuit, **vervoermaterieel**, waarvan in 2016 de halfjaarexport 2,4 miljard euro hoger ging (+14,55%). Die stijging was zowat integraal voor rekening van *wagens en ander wegtransportmaterieel* (+14,83%). De *automobiel*branche heeft zich intussen opgewerkt tot de 1e exporttak in 2Q-2016 met een tussentijds exportaandeel van 12,36%. Uit EUROSTAT-cijfergegevens voor België komt naar voor dat het gros van die miljardenstijging tijdens 2Q-2016 zich manifesteerde bij *personenwagens* en in mindere mate bij *vracht- en bestelwagens, trucks voor opleggers* en *componenten voor wagens, bussen, tractoren* etc. De bestemmingsmarkten met de sterkste automobielexportstijgingen waren het Verenigd Koninkrijk (bijna 1 miljard euro meer of +29,2%), Duitsland (+14,85%; 388 miljoen euro meeruitvoer), Frankrijk (+261,5 miljoen euro meer; +13,8%), Nederland (+259,5 miljoen euro; +17,56%) en Zweden (+20,4%; +157 miljoen euro).

Houden we bij de exportcijfers voor *automotive* geen rekening met het in- en doorgevoerde transportmaterieel – vooral via de haven van Zeebrugge, wereldhub voor autotrafiek – maar enkel met die “van Vlaamse assemblage” (= nationale conceptcijfers), dan bleven ook daarvoor de uitvoercijfers positief tijdens 2Q-2016 en ging net zo goed nog altijd 1,65 miljard euro de hoogte in (+14,83%).

Van *machines, mechanica en elektroniische apparatuur*, onze derde exportpost met 10,57% aandeel, kon de Vlaamse 2Q-export in 2016 dan weer geen stijging optekenen, al bleef de uitvoerdaling beperkt tot 1,36% (-219 miljoen euro).

Op 4 volgde dan weer wél een stijger met een licht toegenomen *kunststoffen*export (+1,76% en aandeel: 8,31%) Geen tussentijdse exporttoename evenwel bij *onedel metaal*, de op één na grootste daler halverwege 2016 (ruim driekwart miljard euro minder of -7,3%, het merendeel ervan *ijzer en staal* en *koperfabrikaten*).

De buitenlandse afzet van *diamant* bewoog amper (+1,02%; met meer uitvoer naar o.a. Zwitserland, India en de Verenigde Arabische Emiraten, maar minder naar o.a. Hongkong, Duitsland, Thailand en de Verenigde Staten). Het werd de zevende exporttak met 5,91 % inbreng in het uitvoertotaal.

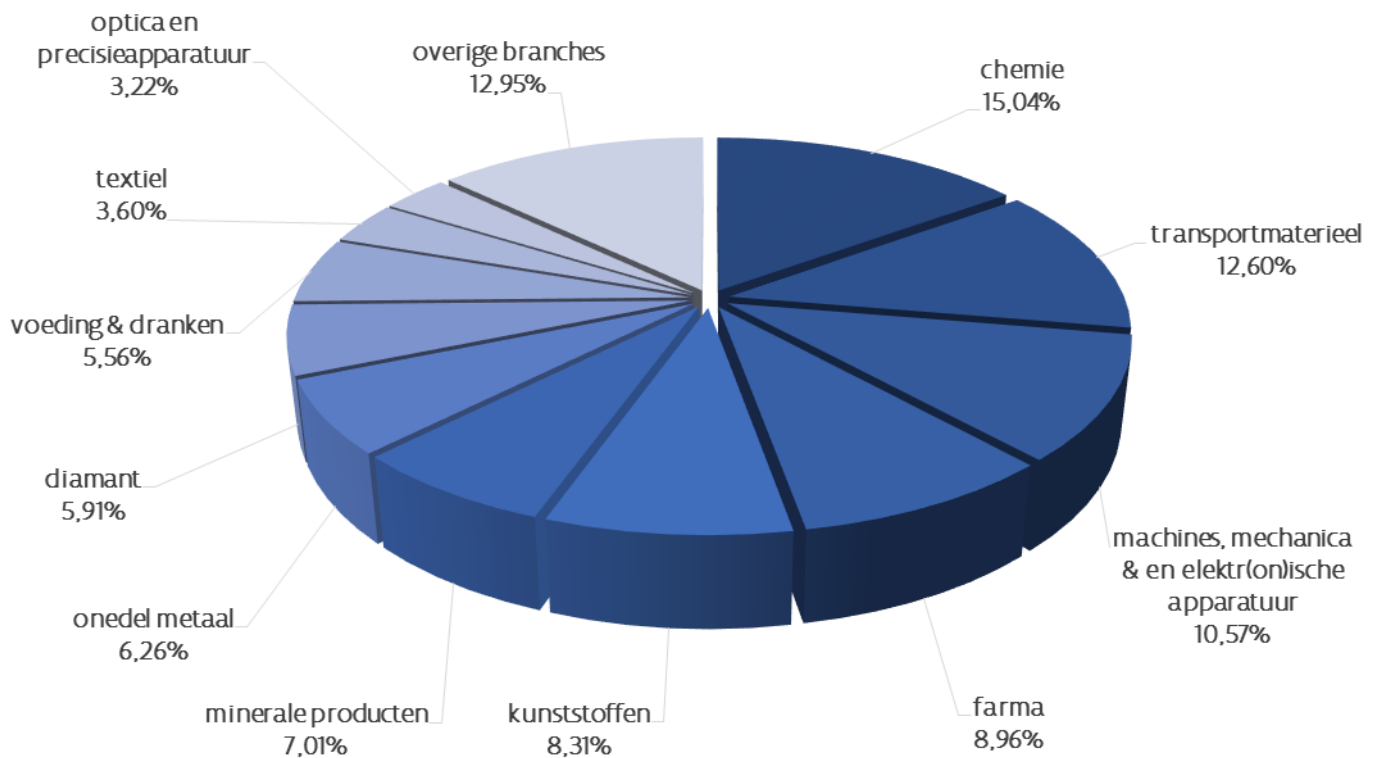
Daarna volgden in onze uitvoerportfolio nóg 3 sectoren die in 2016 een stijging boekten bij hun halfjaarexport, zoals *voeding en dranken* (+6,6%; ruim een half miljard euro meer export over zowat alle deelsectoren heen, maar toch vooral van *chocolade, biscuiterie* en gebak en *groentebereidingen*; aandeel 5,56%).

Ook bij de *textiel*export kwam er wat bij (+6,74%; ditmaal vooral van *kleding en confectieartikelen*; aandeel in totaal : 3,60%). Ook *plantaardige producten* vonden nog enigszins hun weg naar de wereldmarkt, maar de toename was bescheiden en niet over de hele lijn (+0,42%; aandeel: 2,31%).

De export van *optica- en precisieapparatuur* verloor dan weer een procentje (-0,97%), waaraan de branche nog een aandeel overhield van 3,22%.

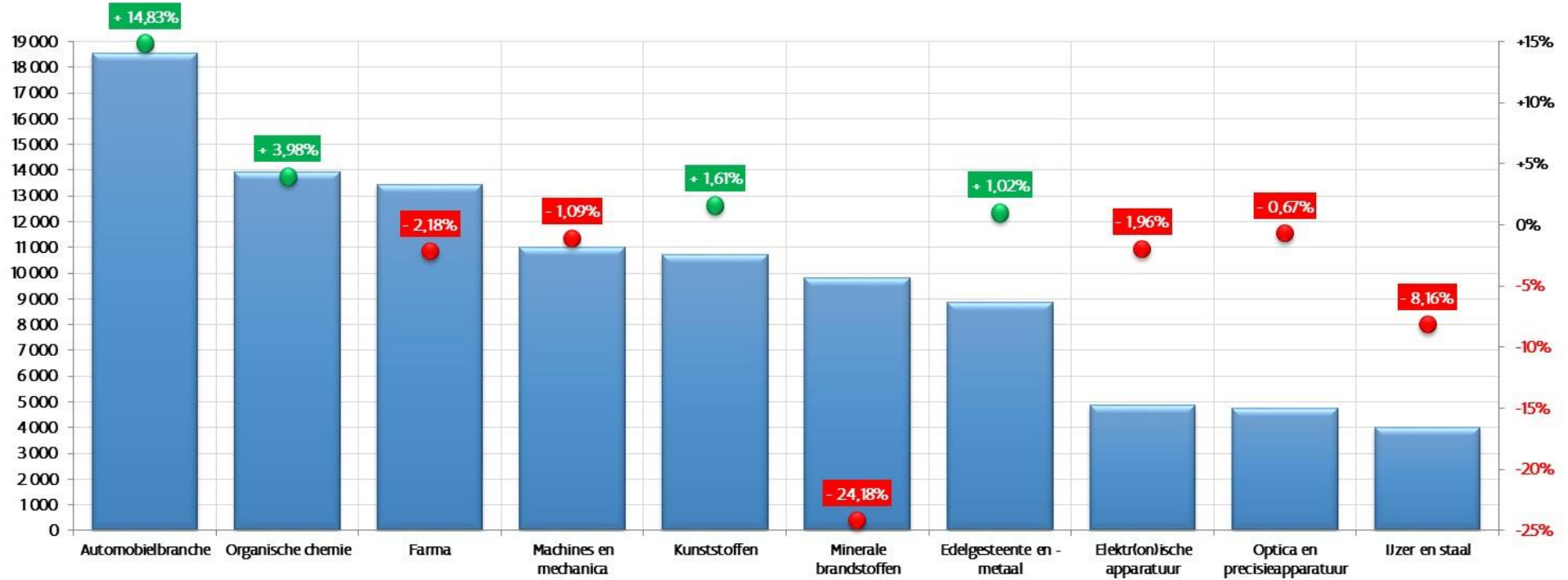
Bij *dierlijke producten* (-0,65%; 1,91% aandeel) werd de tussentijdse exportstijging van *zuivel* (+2,02%) en *vis* (+3,73%) tenietgedaan door de afgenomen *vleeshandel* (-3,84%).

Vlaamse sectorale uitvoer 2Q-2016 (in % aandeel in uitvoertotaal 2Q-2016: EUR 105,07 miljard)

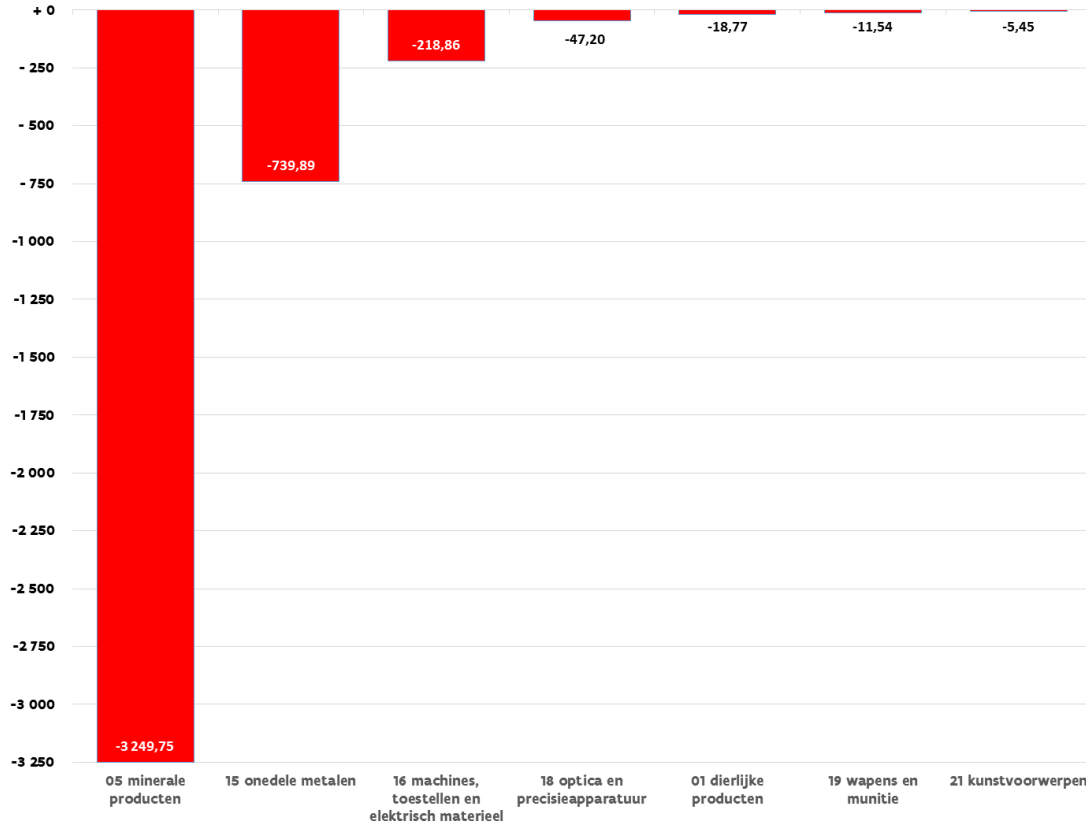
Top 10 Vlaamse exportproducten medio 2016

x EUR miljard (linkeras) ; % verloop tegenover medio 2015 (rechteras)

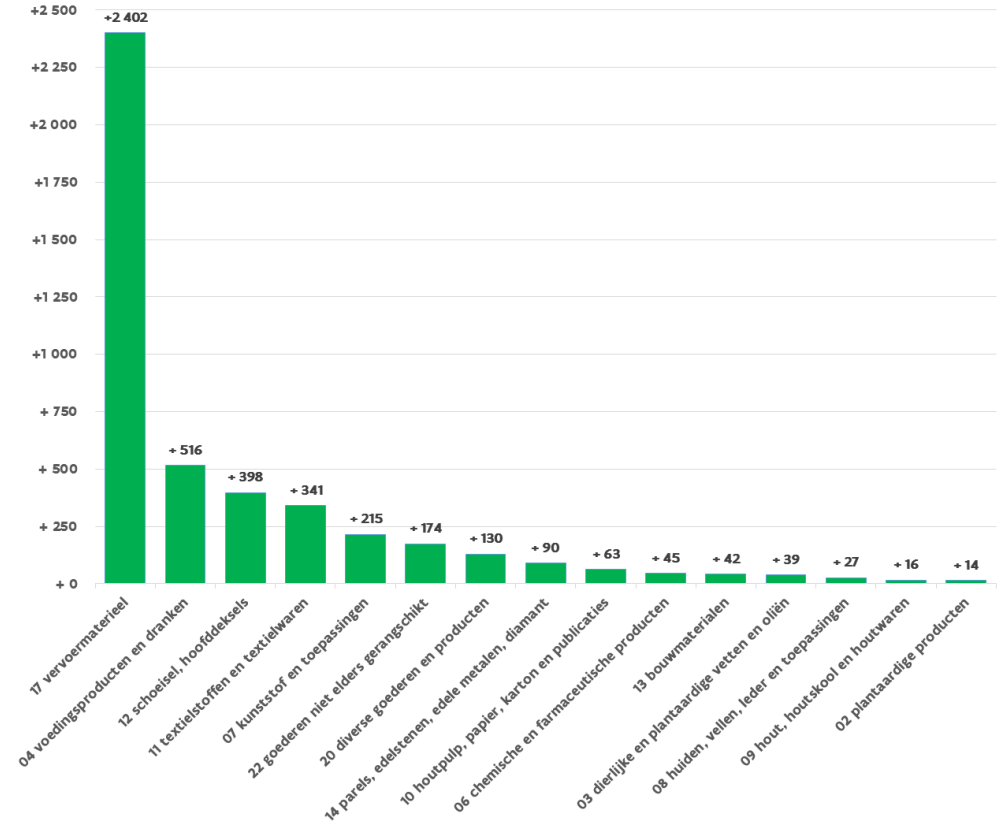
Exportsectoren 2Q-2016: grootste dalers

(afname in EUR miljoen) / totaalexport = EUR 150,1 miljard

Exportsectoren 2Q-2016: grootste stijgers

(afname in EUR miljoen) / totaalexport = EUR 150,1 miljard

INVOER GEOGRAFISCH & SECTORAAL

Al kunnen tijdens het eerste semester van 2016 de schommelingen in de waarde van uitvoer (+0,15%) én invoer (-4,06%) niet echt indrukwekkend heten, toch was het de import die wel degelijk achteruitging in vergelijking met dezelfde periode van 2015. Tijdens het eerste halfjaar van 2016 ging die **Vlaamse import** 4,06% achteruit tot 139,5 miljard euro, wat erop neerkwam dat medio 2016 de invoerwaarde 5,9 miljard euro was geslonken tegenover de gelijknamige periode in 2015 (145,4 miljard euro).

Met nog 58,89 % van alle invoerleveringen achter de naam, blijft de **Europese Unie** ook in 2Q-2016 uiteraard de belangrijkste leverancier van Vlaanderen, al had dat EU-aandeel in de 2Q-2015-invoer wel nog 0,36 procentpunt hoger gelegen (59,25%).

De intra-communautaire import was jaar-op-jaar dan ook 4,64% achteruitgegaan, iets meer nog dan het globale gemiddelde importverloop in 2Q-2016 (-4,06%).

De 5,9 miljard euro die Vlaanderen wereldwijd minder invoerde (-4,06%), daar had alweer de tandem **Nederland** en **brandstoffen** danig de hand in: alleen al de import uit Nederland ging 4,34 miljard euro achteruit (-17%), waarvan 4,27 miljard euro aan de productgroep **brandstoffen** (-37,77%).

De globale 4,06% teruggang bij de invoer laat vermoeden dat er veel rood op het bord moet zijn gekomen in de invoertabellen van onze **eerstelijnsleveranciers**.

Behalve hoofdleverancier **Nederland**, verantwoordelijk voor het gros van de achteruitgang bij de halfjaarinvoer in 2016, speelden ook nog 6 andere leverancierspartners uit de top 10 daar een rol in, al waren de importverliezen bij lange na niet zo zwaar als dat vanuit Nederland.

Dat was het lot van **Ierland** (-11,22%; 777 miljoen euro minder, vooral bij *farma* en *organische chemie*, samen goed voor ruim 92% van de import uit Ierland, maar ook bij *optica* en *precisieapparatuur* ging invoer verloren). Ook de invoer vanuit **Rusland** kreeg een ferme tik (-15,39%, maar zelfs -35,64% bij *fuels*, waarvan om en bij 822 miljoen euro aan invoer vervluchtigde).

Ook bij **de Verenigde Staten** ging de waarde van ons orderboek ruim een half miljard euro achteruit (-4,26%), maar voor *wagens* was dat -22,6% (voor *organische chemie* -7,07% en voor *elektr(on)ische apparatuur* -19,3%).

Onze 5^e leverancier, het **Verenigd Koninkrijk**, verkocht voor 402 miljoen euro minder aan onze regio (-5,59%, met fors geslonken invoer van *brandstoffen*, *machines/mechanica* en *organische chemie*).

Ook importgoed uit **China** kwam in het eerste halfjaar iets minder vlot binnen (-2,18%; minder *diamant*, *elektronica*, *ijzer & staal*). Binnen de leverancierstop tien zat ook **Italië** nog in het verliezende kamp, al verloor het amper 1% (-0,97% globaal, maar 15,2% daling van de *farma*-invoer).

Net buiten de top tien van invoerleveranciers sprong de prestatie van **Spanje** in het oog: tijdens het eerste halfjaar van 2016 wist het als elfde leverancier voor 792 miljoen euro meer aan Vlaanderen te slijten, een toename met bijna 1/3 (+31,45%, het gros ervan *wagens*, waarvan de invoerwaarde 2,3 maal hoger lag dan in 2Q-2015).

Al werden ze weggedrukt door de 6,94 miljard euro aan gezamenlijk importverlies bij de hogergenoemde 7, toch brachten 3 importleveranciers enig soelaas met een positief importverloop, samen goed voor net ruim 900 miljoen euro meer 2Q-import: **Duitsland** voerde dat leveranciersdrietal aan met 3,42% meer afzet, vooral van *wagens* (+16,5%), maar ook van *machines* (+5,84%). Daarnaast steeg ook de halfjaarinvoer uit **Japan** (+7,7%, het leeuwendeel ervan *wagens*/+21,9%). Vanuit **Frankrijk** (+0,24%) was het de meerinvoer aan vooral *voeding*, *wagens* en *farmaceutica*, die het importverlies uitvlakte bij *brandstoffen*, *onedel metaal* en *machines & apparatuur*.

Dat de globale halfjaarinvoer in 2016 uiteindelijk toch wel behoorlijk is teruggelopen (-4,06%) hangt nauw samen met hoe het de invoertop tien is vergaan: samen goed voor net geen 70% van de Vlaamse totaalimport (69,33%), liep de waarde van de 10 grootste aankopen uit ons invoerportfolio net iets sterker terug (-4,8%) dan het gemiddelde verloop over alle producten heen (-4,06%).

Meer nog dan bij de Vlaamse uitvoer hebben minerale brandstoffen ook aan de invoerzijde een rol van belang gespeeld in het globale invoerverloop halverwege 2016.

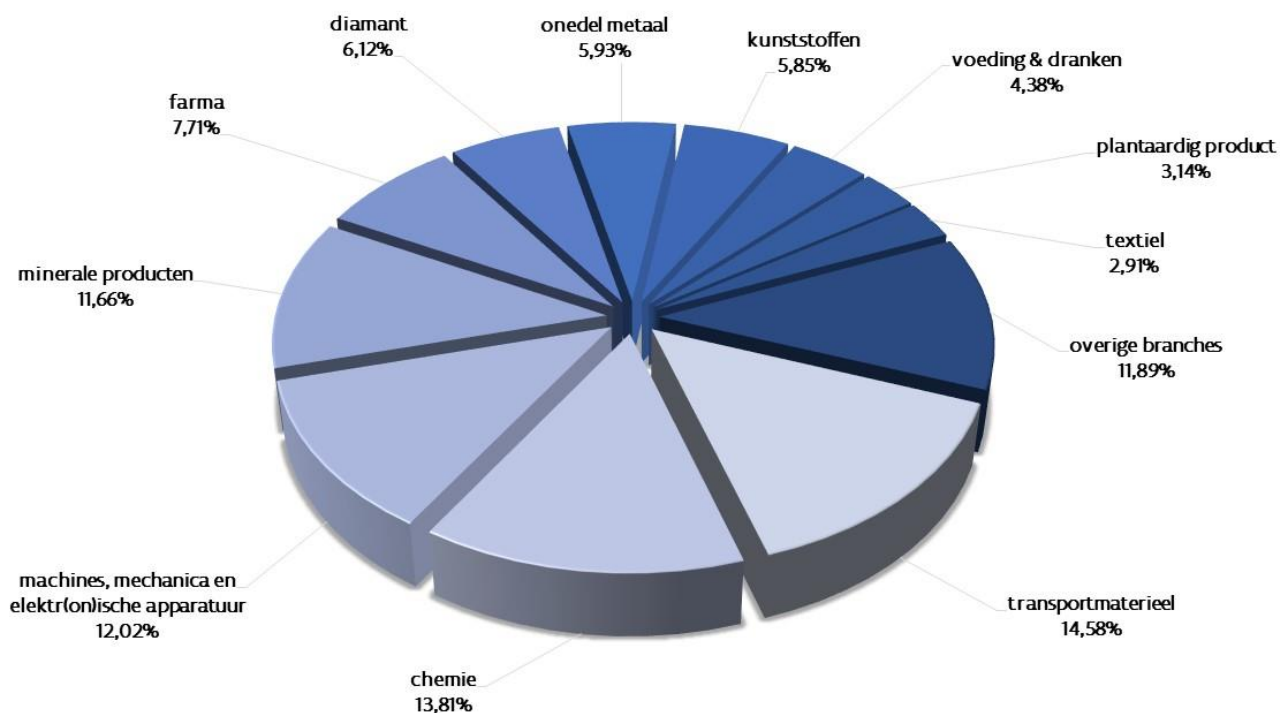
Van alle importtakken die achteruitgingen, zakte de invoer van *minerale brandstoffen* jaar-op-jaar liefst 6,24 miljard euro (-29,5%). Anders dan in 2015, toen het nog het meest geïmporteerde product was geweest, met 14,5% aandeel in de totaalimport, kwamen *fuels* medio 2016 pas op de tweede plaats, goed voor nog maar 10,68% van de totaalimport. Als men weet dat het globale verliestotaal van alle invoersectoren die in rode cijfers noteerden 10,36 miljard euro bedroeg, dan incasseerden *minerale brandstoffen* (-6,24 miljard euro) alleen al 60% van dat verliestotaal.

Wat niet wegneemt dat er binnen diezelfde invoertop nog een aantal gewichtige goederentypes importverlies leden. Dat was o.a. het geval voor *organische chemie* (-4,58%; invoeraandeel: 9,44%), *farmaceutica* (-4,18%; invoeraandeel: 7,71%), *ijzer en staal* (-10,4%; invoeraandeel: 1,91%), *optica en precisieapparatuur* (-4,47%; invoeraandeel: 2,6%) en *diamant*, invoergoed nummer 6 met 6,12% inbreng in het totaal, waarvan de import iets achteruitging (-0,16%).

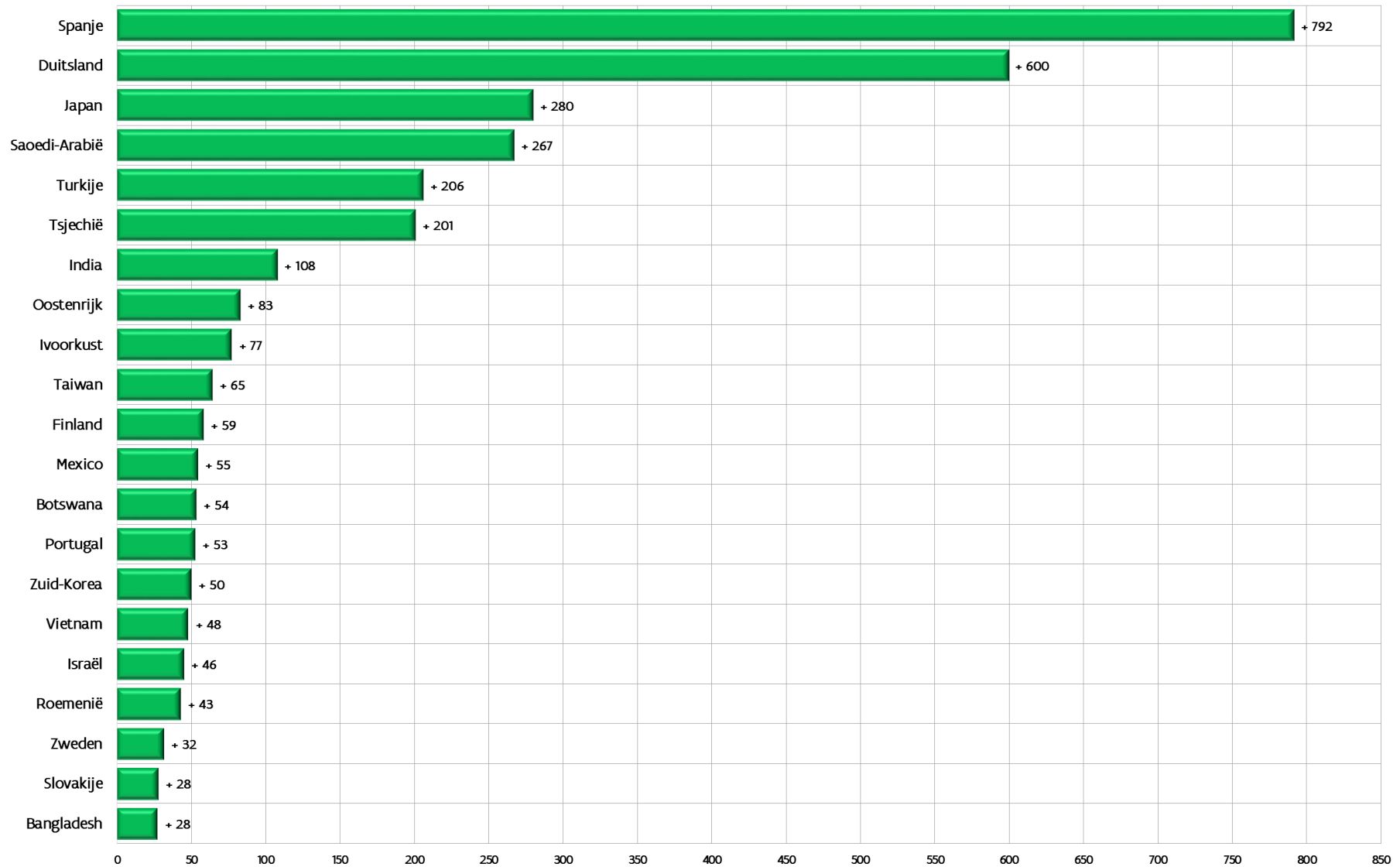
Binnen de top 10 van importgoederen lieten maar 4 productcategorieën een stijging optekenen, m.n. de *automobielbranche* (+15,85% of jaar-op-jaar 2,7 miljard euro meer; invoeraandeel: 14,14%), *machines en mechanica* (+1,12%; invoeraandeel: 7,96%), *kunststoffen* (+1,1%; invoeraandeel: 4,7%) en *elektronische apparatuur* (+1,19%; invoeraandeel: 4,06%).

Vlaamse sectorale invoer medio 2016 (2Q-2016)

(% aandeel in totaalimport 2Q-2016: 139,5 miljard euro)

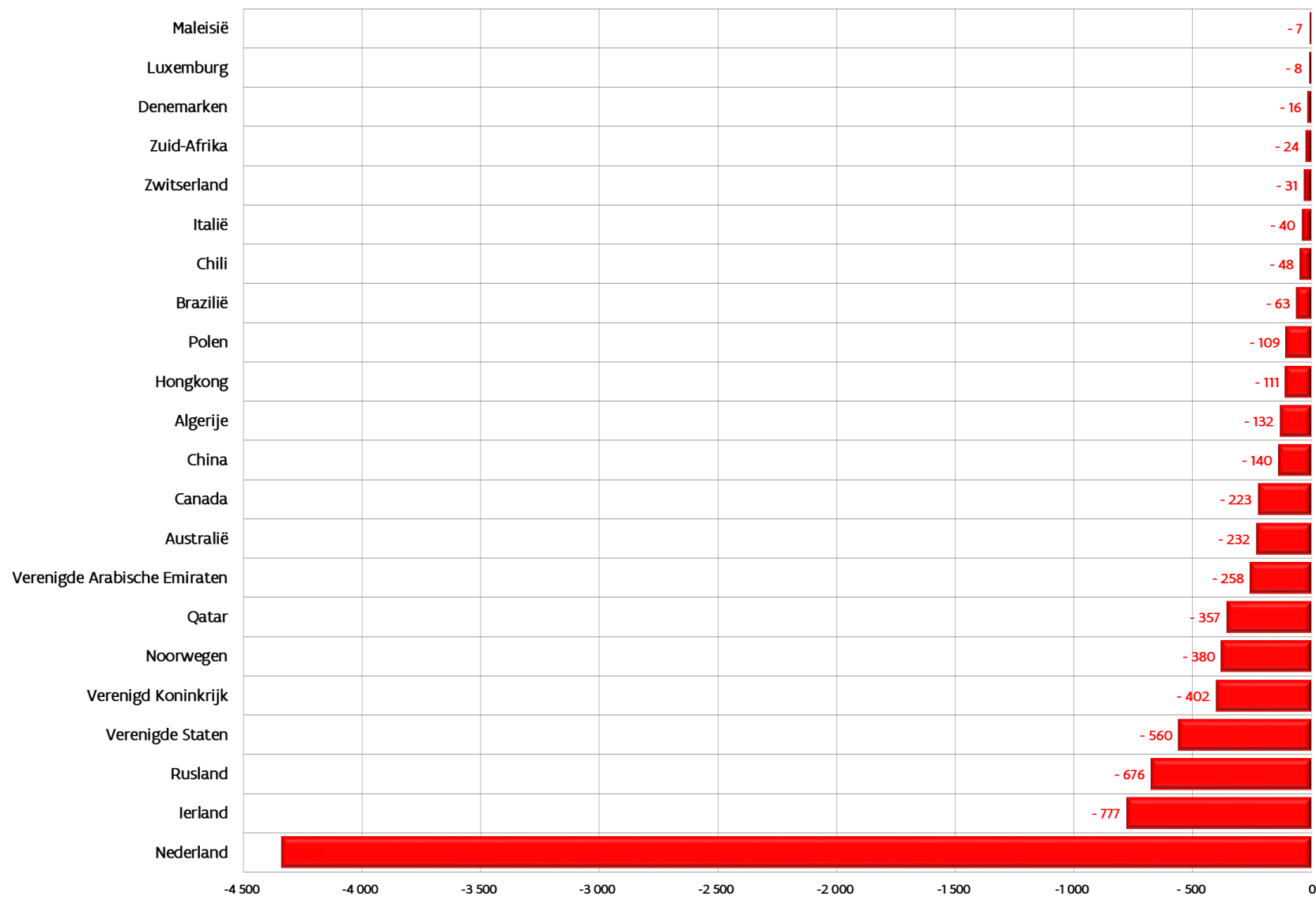

Importleveranciers 2Q - 2016: grootste stijgers (binnen top-50 exportmarkten)
(afname in EUR miljoen) / totaalimport = EUR 139,5 miljard

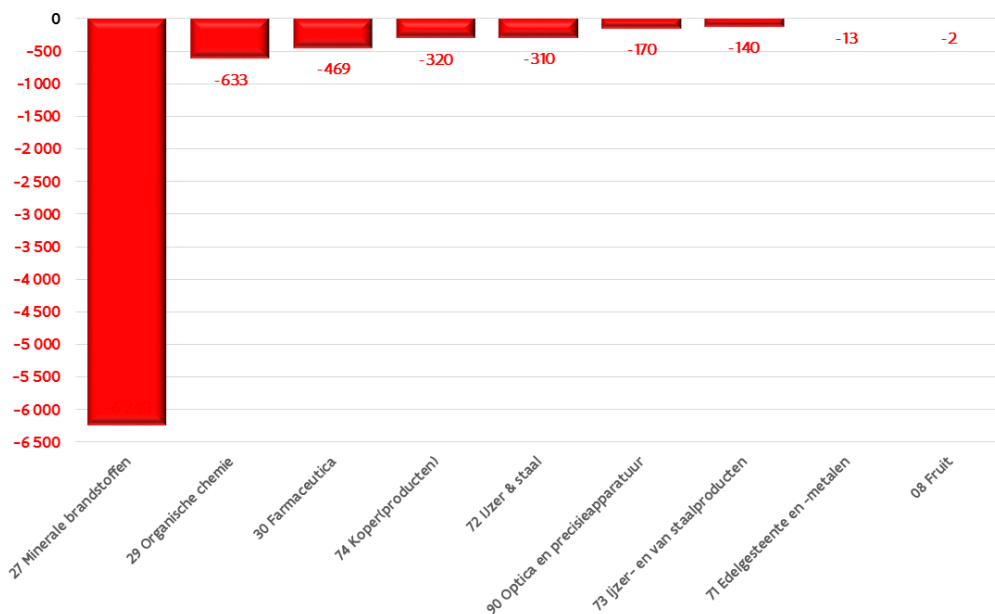
Importleveranciers 2Q - 2016: grootste dalers (binnen top-50 importleveranciers)

(afname in EUR miljoen) / totaalexport = EUR 139,5 miljard

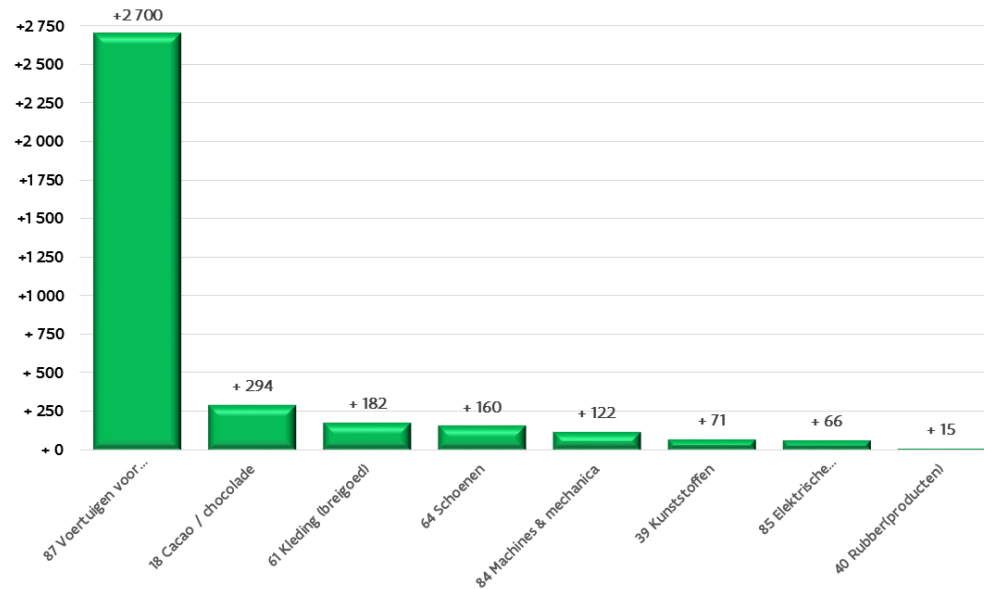
Importproducten 2Q-2016: grootste dalers

(afname in EUR miljoen) / totaalimport = EUR 139,5 miljard

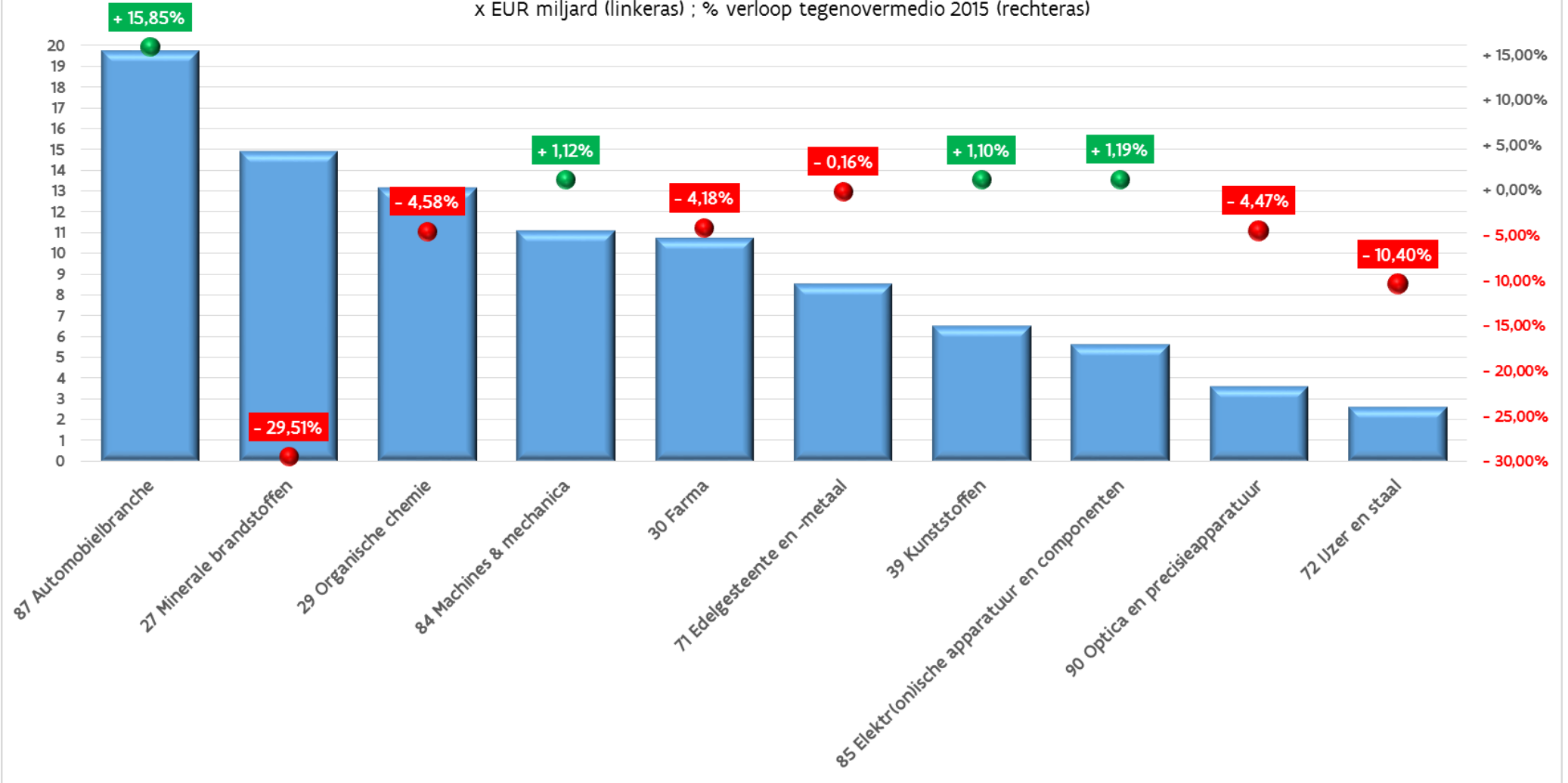
Importproducten 2Q-2016: grootste stijgers

(toename in EUR miljoen) / totaalimport = EUR 139,5 miljard

Top 10 Vlaamse importproducten medio 2016

x EUR miljard (linkeras) ; % verloop tegenovermedio 2015 (rechteras)

Vlaanderen

is Internationaal Ondernemen